

Додаток 6
до «Положення про академічну доброчесність»
Одеського національного університету
імені І. І. Мечникова

САНКЦІЇ ЗА ВЧИНЕННЯ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОДЕСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Перелік санкцій за вчинення окремих видів порушень академічної доброчесності є складовою частиною (Додаток 6) «Положення про академічну доброчесність» Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

У таблицях санкцій терміни наводяться у наступному значенні:

Перше незначне порушення — вперше встановлене діяння з обмеженим обсягом, яке не підміняє основного результату, не зумовило присудження ступеня чи істотної незаслуженої переваги й не спричинило істотної шкоди іншим особам. Технічна неточність або ненавмисна помилка без складу порушення виправляється і не карається. Незначність установленого порушення не скасовує прямо обов'язкової санкції Закону.

Істотне порушення — діяння, яке вплинуло на достовірність суттєвого результату, оцінювання, надання академічної переваги чи реалізацію прав іншої особи. Тяжке порушення — умисне діяння зі значними наслідками, підміною основного результату, масштабним викривленням даних, значною шкодою правам інших осіб або систематичним використанням службового становища для порушення. Комісія зазначає конкретні обставини, за якими встановлено істотність або тяжкість.

Повторним є нове порушення, вчинене після набрання чинності попереднім рішенням про встановлення порушення цією особою. У рішенні зазначаються реквізити попереднього рішення та дата нового діяння. Скасоване рішення, повторна

перевірка одного твору або кілька фрагментів одного діяння не створюють повторності. Кілька діянь, учинених до першого рішення, оцінюються як окремі епізоди або систематичність, але не як повторність за цим пунктом.

Основні принципи визначення санкцій:

За першого незначного порушення не застосовують санкцій із колонки повторного чи тяжкого. Повторність дозволяє розглянути суворіший захід, але не зобов'язує призначити максимальний строк чи відрахування. За пом'якшувальних обставин допускається вибір менш суворого заходу з переліку для цього самого виду порушення, якщо Закон не встановлює обов'язкової санкції; відступ окремо мотивується.

Можна призначити одну або кілька санкцій лише в дозволеному поєднанні. Для здобувача повторне проходження оцінювання та повторне проходження того самого компонента не призначаються одночасно за один результат; до одного з них можна додати тематичне навчання та одне попередження. Для працівника кілька строкових обмежень допустимі лише за зв'язку кожного з порушеною функцією. Не можна одночасно призначати догану і звільнення як два дисциплінарні стягнення за один дисциплінарний проступок. Кожна санкція, її строк та сукупна співмірність мотивуються окремо.

У таблицях «тематичне навчання» означає відвідування тематичних занять з академічної доброчесності та/або академічного письма; «попередження» — усне або письмове попередження про необхідність дотримання доброчесності та можливе притягнення до академічної відповідальності.

Таблиця 1 Санкції для здобувачів вищої освіти

Порушення	Перше незначне	Істотне	Повторне або тяжке
Відчуження авторства Ст. 23	Тематичне навчання та письмове попередження.	Тематичне навчання та письмове попередження. Якщо відчужено результат оцінюваного компонента — повторне його проходження.	Письмове попередження, тематичне навчання; за зв'язку з компонентом — повторне його проходження. Відчуження кваліфікаційної роботи або відчуження здобувачем наукового ступеня: обов'язкове відрахування за ст. 23 незалежно від колонки.
Академічний плагіат Ст. 24	Усне попередження та/або тематичне навчання; повторне виконання завдання. Повторне оцінювання — лише для перевірки результату.	Повторне оцінювання або повторне проходження компонента; можна додати тематичне навчання та письмове попередження.	Повторне проходження компонента або повторне оцінювання; тематичне навчання та письмове попередження. Плагіат унаслідок відчуження авторства кваліфікаційної роботи: обов'язкове відрахування за ч. 5 ст. 24.

Порушення	Перше незначне	Істотне	Повторне або тяжке
Приписування авторства Ст. 25	Тематичне навчання та письмове попередження. Повторне виконання — якщо це оцінювана робота.	Повторне оцінювання або повторне проходження компонента; можна додати тематичне навчання та письмове попередження.	Повторне проходження компонента або повторне оцінювання; тематичне навчання та письмове попередження. За незаконного здобуття грантової чи мобільної переваги — позбавлення права участі у відповідних конкурсах на 1–3 роки.
Самоплагіат Ст. 26	Усне попередження та/або тематичне навчання; повторне виконання завдання. Повторне оцінювання — лише для перевірки результату. Ураховуються умови ст. 26.	Повторне оцінювання або повторне проходження компонента; можна додати тематичне навчання та письмове попередження.	Повторне проходження компонента або повторне оцінювання; тематичне навчання та письмове попередження. За зв'язку з конкурсом грантів чи мобільності — позбавлення права участі на 1–3 роки.
Фабрикація Ст. 27	Тематичне навчання та письмове попередження. Повторне виконання завдання або оцінювання.	Повторне оцінювання або повторне проходження компонента; можна додати тематичне навчання та письмове попередження. Якщо порушення забезпечило незаслужену академічну стипендію — позбавлення на один наступний семестр.	Повторне проходження компонента; для кваліфікаційної роботи - відрахування. За зв'язку з перевагою: позбавлення права участі в конкурсах стипендій, грантів, мобільності на 1–3 роки; позбавлення академічної стипендії до одного навчального року.

Порушення	Перше незначне	Істотне	Повторне або тяжке
Фальсифікація Ст. 28	Тематичне навчання та письмове попередження. Повторне виконання завдання або оцінювання.	Повторне оцінювання або повторне проходження компонента; можна додати тематичне навчання та письмове попередження. За незаслуженої академічної стипендії — позбавлення на один наступний семестр.	Повторне проходження компонента; за умов п. 8.13 — відрахування. За зв'язку з перевагою: позбавлення права участі в конкурсах стипендій, грантів, мобільності на 1–3 роки; позбавлення академічної стипендії до одного навчального року.
Недоброчесне використання III Ст. 29	Усне попередження та/або тематичне навчання; повторне виконання завдання. Повторне оцінювання — лише для перевірки результату.	Повторне оцінювання або повторне проходження компонента; можна додати тематичне навчання та письмове попередження.	Повторне проходження компонента або повторне оцінювання; тематичне навчання та письмове попередження. Відрахування лише за окремо встановлену фабрикацію чи фальсифікацію та умов їх рядків або спеціальної норми Закону.
Недоброчесне оцінювання Ст. 30	Тематичне навчання та письмове попередження. Лише якщо здобувач сам здійснював оцінювання.	Тематичне навчання та письмове попередження. Якщо вчинено у Вченій раді — виключення з неї та позбавлення права членства на 1–2 роки.	Тематичне навчання та письмове попередження. Якщо вчинено у Вченій раді — виключення та позбавлення права членства на 1–3 роки. Оцінку відновлюють окремо.

Порушення	Перше незначне	Істотне	Повторне або тяжке
Несамостійне виконання Ст. 31	Усне попередження та/або тематичне навчання; повторне виконання завдання. Повторне оцінювання — лише для перевірки результату.	Повторне оцінювання або повторне проходження компонента; можна додати тематичне навчання та письмове попередження.	Повторне проходження компонента або повторне оцінювання; тематичне навчання та письмове попередження. Завдання вважається невиконаним і не оцінюється за ст. 31 у всіх випадках.
Недозволена допомога Ст. 32	Усне або письмове попередження; тематичне навчання.	Тематичне навчання та письмове попередження.	Тематичне навчання та письмове попередження. Санкція отримувачу допомоги визначається за окремо встановленим його порушенням.
Академічний саботаж Ст. 33	Тематичне навчання та письмове попередження.	Тематичне навчання та письмове попередження. Якщо вчинено у Вченій раді — виключення та позбавлення права членства на 1–2 роки.	Тематичне навчання та письмове попередження. Якщо вчинено у Вченій раді — виключення та позбавлення права членства на 1–3 роки. За умов п. 8.13 — відрахування.
Схиляння до порушення академічної доброчесності Ст. 34	Обов’язкове письмове попередження; додатково тематичне навчання.	Обов’язкове письмове попередження; тематичне навчання.	Обов’язкове письмове попередження; тематичне навчання. Якщо тиск здійснювався через повноваження у Вченій раді — виключення та позбавлення права членства на 1–3 роки.

Примітки до Таблиці 1.

Відкликання оприлюдненого твору, відмова у присудженні ступеня, позбавлення вже присудженого ступеня чи вченого звання застосовуються за статтями 15–16, 22, 24–26 і 40 Закону у відповідних випадках.

Плагіат, фабрикація чи фальсифікація у творі, за яким уже присуджено ступінь або звання, розглядаються за додатком 7, а не замінюються повторним виконанням роботи. Інші позбавлення звань, категорій, нагород і відзнак можливі лише за належними спеціальними правилами.

Для здобувачів строкові позбавлення права участі в конкурсах і мобільності, наданих Університетом пільг або членства у Вченій раді встановлюються на 1–3 роки: за істотного порушення — 1–2 роки, за повторного чи тяжкого — 1–3 роки.

Позбавлення права участі в конкурсах, членства та стипендії допускається лише у прямо зазначених рядках і за встановленого зв'язку з діями. Позбавлення пільг і відрахування лише з державного чи регіонального замовлення цим переліком не встановлюються. Для академічного плагіату збережено межі пунктів 8.3–8.6 додатка 4.

Позбавлення академічної стипендії допускається тільки у відповідному рядку на один наступний семестр за істотного порушення, а за повторного чи тяжкого — до одного навчального року.

Соціальна стипендія та законні державні пільги не позбавляються за цим Положенням.

Несамостійно виконане завдання після належного встановлення факту вважається невиконаним і не оцінюється за статтею 31.

Відрахування як факультативна санкція допускається тільки в прямо зазначених рядках таблиці 1 за тяжкого або повторного істотного порушення, коли менш суворі дозволені заходи не забезпечать мети реагування; це окремо обґрунтовується.

Винятки частини четвертої статті 22, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами, зберігаються.

Обов'язкові спеціальні випадки відрахування за статтями 23, 24 і 35 перевіряються окремо за всіма застосовними нормами; внутрішня шкала не розширює і не скасовує їх.

Таблиця 2. Санкції для наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників

Порушення	Перше незначне	Істотне	Повторне або тяжке
Відчуження авторства Ст. 23	Обов'язкове звільнення за ч. 2 ст. 23 та п. 7 ч. 1 ст. 41 КЗпП.	Та сама обов'язкова санкція.	Та сама обов'язкова санкція. Визнання або перше порушення не замінює її м'якшим заходом.
Академічний плагіат Ст. 24	Один захід: обмеження атестації, керівництва здобувачами або редакційної колегії — на 1 рік.	Один або два відповідні заходи з попередньої колонки — на 1–2 роки.	Один або кілька тих самих обмежень — на 1–3 роки. За плагіат унаслідок відчуження авторства — обов'язкове звільнення за ч. 4 ст. 24 незалежно від колонки.
Приписування авторства Ст. 25	Догана або одне обмеження керівництва здобувачами, дослідженнями чи редакційної колегії — на 1 рік.	Догана; одне або два ті самі обмеження — на 1–2 роки; заборона на звання на 1–2 роки, якщо порушення пов'язане зі здобуттям звання.	Ті самі академічні обмеження на 1–3 роки; догана або звільнення за законних умов ст. 25 і КЗпП. Включення без відома не карається.
Самоплагіат Ст. 26	Одне обмеження редакційної колегії або керівництва дослідженнями — на 1 рік.	Ті самі обмеження на 1–2 роки; обмеження грантів і мобільності або заборона на звання на 1–2 роки — за зв'язку з відповідною перевагою.	Ті самі обмеження на 1–3 роки. Догана — лише за окремо встановленого дисциплінарного проступку. Умови ст. 26 обов'язкові.

Порушення	Перше незначне	Істотне	Повторне або тяжке
Фабрикація Ст. 27	Догана або одне обмеження атестації, керівництва здобувачами, дослідженнями чи редакційної колегії — на 1 рік.	Один або два ті самі обмеження на 1–2 роки; за зв'язку з перевагою — обмеження грантів і мобільності або заборона на звання на 1–2 роки; догана.	Ті самі обмеження на 1–3 роки; догана або звільнення за ст. 27 та КЗпП. Звільнення — за доведених законних умов і обґрунтування недостатності м'якших заходів.
Фальсифікація Ст. 28	Догана або одне обмеження атестації, керівництва здобувачами, дослідженнями чи редакційної колегії — на 1 рік.	Один або два ті самі обмеження на 1–2 роки; за зв'язку з перевагою — обмеження грантів і мобільності або заборона на звання на 1–2 роки; догана.	Ті самі обмеження на 1–3 роки; догана або звільнення за ст. 28 та КЗпП. Законні умови і співмірність мотивуються.
Недоброчесне використання ІІІ Ст. 29	Одне обмеження атестації, керівництва здобувачами, дослідженнями чи редакційної колегії — на 1 рік.	Один або два ті самі обмеження на 1–2 роки; догана за дисциплінарного проступку.	Ті самі обмеження на 1–3 роки; догана за дисциплінарного проступку. Саме використання ІІІ не створює підстави звільнення.
Недоброчесне оцінювання Ст. 30	Одне обмеження атестації або керівництва здобувачами — на 1 рік; догана за дисциплінарного проступку.	Ті самі обмеження на 1–2 роки; обмеження колегіального органу на 1–2 роки — якщо оцінювання здійснювалося в ньому; догана.	Ті самі обмеження на 1–3 роки; догана. Оцінку за можливості відновлюють незалежно від персональної санкції.
Несамостійне виконання Ст. 31	Одне обмеження атестації або керівництва дослідженнями — на 1 рік; догана за дисциплінарного проступку.	Ті самі обмеження на 1–2 роки; обмеження грантів і мобільності на 1–2 роки — за зв'язку з конкурсним результатом; догана.	Ті самі обмеження на 1–3 роки; догана. Права особи як здобувача, якщо вона також навчається, визначаються за відповідною роллю.

Порушення	Перше незначне	Істотне	Повторне або тяжке
Недозволена допомога Ст. 32	Одне обмеження атестації або керівництва здобувачами — на 1 рік; догана за дисциплінарного проступку.	Одне або два ті самі обмеження на 1–2 роки; догана.	Ті самі обмеження на 1–3 роки; догана. Відповідальність отримувача допомоги встановлюється окремо.
Академічний саботаж Ст. 33	Одне обмеження керівництва здобувачами, дослідженнями або колегіального органу — на 1 рік; догана за дисциплінарного проступку.	Одне або два ті самі обмеження на 1–2 роки; догана.	Ті самі обмеження на 1–3 роки; догана. Доступ і порушені права відновлюються окремо.
Схиляння до порушення академічної доброчесності Ст. 34	Обов’язкова догана. Додатково одне обмеження атестації, керівництва здобувачами, дослідженнями або колегіального органу на 1 рік — за зв’язку з функцією.	Обов’язкова догана; одне або два ті самі обмеження на 1–2 роки.	Обов’язкова догана; ті самі обмеження на 1–3 роки. Якщо службовий тиск полягав у приписуванні авторства — окремо перевіряється спеціальна підстава звільнення за ст. 25.

Примітки до Таблиці 2:

У таблиці 2 «обмеження атестації» означає позбавлення права участі в атестації здобувачів ступеня вищої освіти, наукового або освітньо-творчого ступеня; «обмеження керівництва здобувачами» — позбавлення права бути науковим чи творчим керівником, науковим консультантом здобувачів вищої освіти та ступеня доктора наук; «обмеження керівництва дослідженнями» — позбавлення права бути керівником та/або відповідальним виконавцем наукових досліджень чи проєктів; «обмеження редакційної колегії» — виключення зі складу редакційної колегії видання Університету з позбавленням права членства; «обмеження колегіального органу» — виключення зі складу відповідного органу управління з позбавленням права

членства; «обмеження грантів і мобільності» — позбавлення права участі у відповідних конкурсах; «заборона на звання» — заборона претендувати на присвоєння педагогічного або вченого звання.

Академічні обмеження призначаються лише за зв'язку з відповідною функцією працівника; обмеження чужого органу або зовнішньої процедури не запроваджується без законної компетенції.

Догану оформлює роботодавець, а не Комісія.

Якщо жоден факультативний захід законно не застосовний, рішення встановлює порушення, передбачені Законом наслідки і відновні дії; нова санкція разовим рішенням не створюється.

Для працівників строк кожного академічного обмеження у таблиці 2 становить: за першого незначного порушення — один рік; за істотного — один або два роки; за повторного чи тяжкого — від одного до трьох років. Строк починається з набрання рішенням чинності; зазначаються початкова й кінцева дати.

Позбавлення права бути членом редакційної колегії поєднується з виключенням із відповідної колегії; позбавлення права бути членом колегіального органу управління — з виключенням із відповідного органу. Обмеження застосовуються у межах законної компетенції Університету.

Догану і звільнення застосовує роботодавець із дотриманням КЗпП, строків, пояснень та гарантій. Комісія передає встановлені обставини та мотивовану пропозицію.

Звільнення за таблицею 2 допустиме лише за конкретною законною підставою; тяжкість чи повторність самі по собі не створюють підстави звільнення.

За відчуження авторства та плагіат унаслідок відчуження застосовуються обов'язкові наслідки статей 23–24; за приписування авторства, фабрикацію чи фальсифікацію — дозволені спеціальні наслідки статей 25, 27, 28; за схиляння — обов'язкова догана за статтею 34. Для інших рядків догана можлива лише за наявності дисциплінарного проступку.

Передбачена частиною третьою статті 22 річна заборона подавати документи на присвоєння педагогічного або вченого звання працівником, притягнутим до академічної відповідальності, діє за Законом незалежно від обраного заходу. Додаткова заборона претендувати на звання на 1–3 роки застосовується лише у вказаних рядках таблиці 2; строки обліковуються одночасно, не складаються механічно.

За недоброчесного оцінювання оцінку за можливості приводять у відповідність до справжнього результату; за саботажу відновлюють доступ і порушені права. Такі наслідки не є довільними додатковими санкціями й не підміняють процесуальних гарантій.

Відкликання оприлюдненого твору, відмова у присудженні ступеня, позбавлення вже присудженого ступеня чи вченого звання застосовуються за статтями 15–16, 22, 24–26 і 40 Закону у відповідних випадках.

Плагіат, фабрикація чи фальсифікація у творі, за яким уже присуджено ступінь або звання, розглядаються за додатком 8, а не замінюються повторним виконанням роботи. Інші позбавлення звань, категорій, нагород і відзнак можливі лише за належними спеціальними правилами; таблиця 2 не створює для них нових підстав.

Затверджено рішенням Вченої ради ОНУ імені І. І. Мечникова

від 28 серпня 2026 р., протокол № 1

Введено в дію наказом ректора ОНУ імені І. І. Мечникова

від 31 серпня 2026 р. № 70а/ОД